

دشيفرت را بهتر کن

کتاب پنجم

نوشته‌ی
پُل هریس

ترجمه‌ی
ایلیا بهارلو

درباره‌ی نویسنده

پُل هریس، موسیقی‌دان برجسته‌ی انگلیسی، تحصیل‌کرده‌ی رشته‌های نوازندگی کلارینت، آهنگسازی، رهبری ارکستر و تعلیم و تربیت از رویال آکادمی موسیقی و دانشگاه لندن است. او یکی از متخصصین تعلیم و تربیت معتبر در موسیقی و مبتکر رویکردهای یادگیری هم‌زمان است. این رویکرد مؤثر و مثبت از میان اجزای موسیقی (گوش، صدا، ضرب، تکنیک، حافظه و تئوری) می‌گذرد و ارتباط‌های زیادی با آنها برقرار می‌سازد. این مسیر در زنجیره‌ای از فعالیت‌های توانمندسازی و بدون داوری طی می‌شود. هریس بالغ بر ششصد اثر مکتوب به نام خود در زمینه‌ی آموزش موسیقی دارد. او اغلب راجع به تعلیم و تربیت موسیقی می‌نویسد و به عنوان برگزارکننده‌ی سمینارها و کارگاه‌های موسیقی در دنیا بسیار متقاضی دارد.

پیشگفتار مترجم

پس از ترجمه‌ی کتاب‌هایی در زمینه‌ی تئوری موسیقی و آهنگسازی در ده سال اخیر (مبانی بنیادی موسیقی، تئوری موسیقی برای نوآموزان، دفتر یادداشت آهنگسازان جوان)، با توجه به تجربه‌ی تدریس در پیانو، فقدان کتابی را که به هنرجویان کمک کند تا اولین اجرای خود از یک قطعه‌ی جدید بدون تمرین قبلی را به بهترین نحو داشته باشند احساس می‌کردم. بارها در تدریس یک قطعه‌ی جدید به هنرجویان می‌دیدم که هنرجو اطلاعات قبلی موسیقی خود را در ذهنش کم‌رنگ دارد و نمی‌تواند اجرایی دقیق داشته باشد. از این رو برآن شدم کتابی با این مضمون بیابم.

کتاب دِشيفرت را بهتر کن در شش جلدِ مقدماتی تا پیشرفته، بر توانایی‌های نت‌خوانی، ریتم‌خوانی، انگشت‌گذاری، علامت‌ها، جمله‌بندی‌ها، دینامیک، سرعت، نوآن‌ها، نگاه به جلو، وضعیت‌های مختلف دست روی پیانو در تنالیت‌های گوناگون، نواختن آکوردها و آهنگین نواختن تمرکز می‌کند. طی کردن مراحل این کتاب به هنرجو کمک می‌کند قطعه‌ای در سطح توانایی خود را، اولین بار، بهتر اجرا کند. دِشيفر فقط یک مهارت نیست بلکه خوب بودن در آن، راه ورود به رپرتواری وسیع از قطعات موسیقی را به روی هنرجو می‌گشاید، ضمن اینکه به زودتر یادگرفتن قطعه، امکان هم‌نوازی‌های بیشتر و از پس امتحانات موسیقی برآمدن هم کمک می‌کند.

ترجمه‌ی عنوان این کتاب در آغاز کار، بی‌آنکه به نظر برسد، بسیار چالش‌برانگیز شد. با مطالعه‌ی چندین کتاب فارسی موسیقی تخصصی، انتخاب کردن واژه‌ای مناسب برای sight-reading به نظر سخت شد! حتا در بعضی منابع به اشتباه فقط تأکید بر نت‌خوانی و وزن‌خوانی بود، در صورتی که این توانایی کاملاً بر نحوه‌ی اجرا هم تمرکز دارد. به ناچار سراغ واژه‌هایی رفتم که در زبان‌های دیگر برای sight-reading استفاده می‌شود ولی در زبان موسیقی شناخته شده هستند. با مطالعه‌ی چندین کتاب غیر فارسی، فرهنگ‌های معتبر از جمله آکسفورد، هاروارد و کالینز و پرسش از استادان مختلف و دوستان موسیقیدانم به نظر رسید واژه‌ی «دِشيفر» با اینکه فرانسوی است، در میان اهل موسیقی در ایران یک معنا می‌دهد و آن هم اولین اجرا از یک قطعه‌ی جدید بدون تمرین قبلی است.

لازم می‌بینم از استادان عزیزم خانم‌ها و آقایان: محمد بهارلو (پدرم)، پرسیا بهارلو (خواهرم)، لیدوش اصلانیان، فوزیه مجد و گاگیک بابایان که سال‌هاست متحمل زحمات پرارزشی برای من شده‌اند سپاسگزاری نمایم. همچنین از آقایان: محمد موسوی، محمد افتخاری و سینا برومندی که در انتشارات ماهور، در به ثمر رساندن این اثر تلاش بسیار کردند، کمال قدردانی را دارم.

ایلیا بهارلو

تابستان ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۱۰	فا ماژور 	مرحله ۱
۱۴	سی بمل ماژور، سل مینور 	مرحله ۲
۱۸	می بمل ماژور، آکوردهای سه‌نتی	مرحله ۳
۲۲	لا ماژور، معرفی 	مرحله ۴
۲۶	سی مینور، نمونه‌های بیشتری از 	مرحله ۵
۳۰	پدال گرفتن ساده، نمونه‌های بیشتری از 	مرحله ۶
۳۴	مرور	مرحله ۷
۳۸	قانون‌های طلایی	

نمودار تمرین

انجام شد!	نظرها (هنرجو، معلم یا والدین)	
		مرحله ی ۱
		مرحله ی ۲
		مرحله ی ۳
		مرحله ی ۴
		مرحله ی ۵
		مرحله ی ۶
		مرحله ی ۷

نام معلم _____
تلفن _____

پیش‌گفتار

خوب بودن در دشیفر بسیار مهم است و مشکل نیست! اگر این کتاب را با دقت کار کنی و همیشه مطمئن باشی که پیش از نواختن هر تمرین آن را واقعاً فهمیده‌ای، هیچ‌وقت در یادگیری یک قطعه‌ی جدید یا خوب بودن در دشیفر، در امتحان‌ها مشکلی نخواهی داشت!

چگونگی استفاده از کتاب

۱. تمرین‌های ریتمیک

مطمئن شو که این تمرین‌ها را پیش از رفتن به تمرین‌های ملودیک فهمیده‌ای: دانستن چگونگی کارکرد ریتم بسیار مهم و ضروری است. راه‌های مختلفی برای انجام دادن این تمرین‌ها وجود دارند که بعضی از آن‌ها در کتاب‌های اول، دوم، سوم و چهارم مطرح شده‌اند. همه‌ی آن‌ها را امتحان کن. می‌توانی به راه‌های بیشتری فکر کنی؟

۲. تمرین‌های ملودیک

این تمرین‌ها فقط نت‌ها و ریتم‌های همان مرحله را استفاده می‌کنند و همچنین گاهی کمک‌هایی برای انگشت‌گذاری می‌دهند. اگر می‌خواهی دشیفر را به طور کامل و دقیق انجام دهی، عادت کن که پیش از نواختن، روی هر تمرین با روش‌های زیر کار کنی:

- مطمئن شو که ریتم و شمارش را فهمیده‌ای. ریتم آن تمرین را با دست بزن.
- به شکل آهنگ نگاه کن، به خصوص به بالاترین و پایین‌ترین نت‌ها. برای اینکه بتوانی قطعه را بنوازی، با چه انگشتی باید شروع کنی؟ در شروع، این انگشت‌گذاری به تمرین‌ها اضافه شده‌اند.
- سعی کن قطعه را در ذهن بشنوی. همیشه نواختن اولین نت کمک می‌کند.

۳. قطعه‌های آماده‌سازی

ابتدا روی پرسش‌ها کار کن، چرا که به فکر کردن درباره‌ی قطعه یا «آماده کردن قطعه» کمک خواهند کرد. تا خوب مطمئن نشدی که قطعه چگونه پیش خواهد رفت، نواختن آن را شروع نکن.

۴. نوبت خودته!

حالا نوبت توست که سرنخ‌ها را در این قطعه‌های عملی پیدا کنی. پیش از نواختن قطعه حدود یک دقیقه به خودت فرصت بده و تمام تلاشت را بکن تا قطعه را درک کنی. ریتم‌ها و وضعیت دست را بررسی کن و سعی کن قطعه را در ذهن بشنوی.

همیشه به خاطر داشته باش که ضربان قطعه را حس کنی و از زمانی که شروع کردی، به طور منظم و یکنواخت پیش بروی. موفق و خوشحال باشی با دشیفرت.

پل هریس

فا ماژور

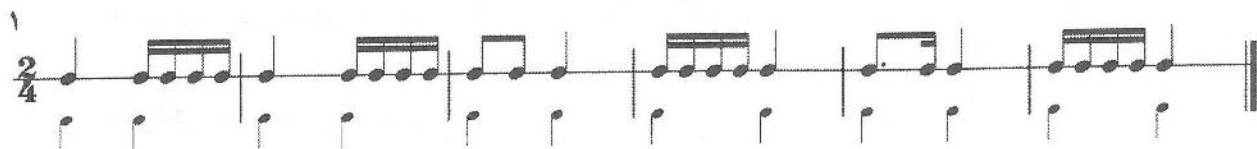

مرحله ۱

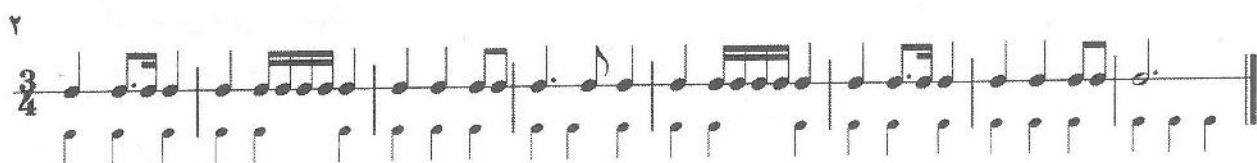
تمرین های ریتمیک

پیش از شروع هر تمرین، دو میزان را یک بار بلند و یک بار در سکوت بشمار.

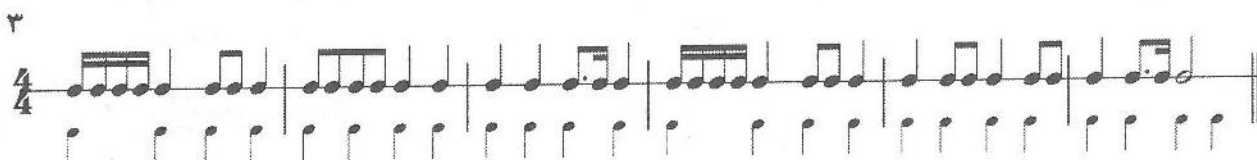
۱

۲

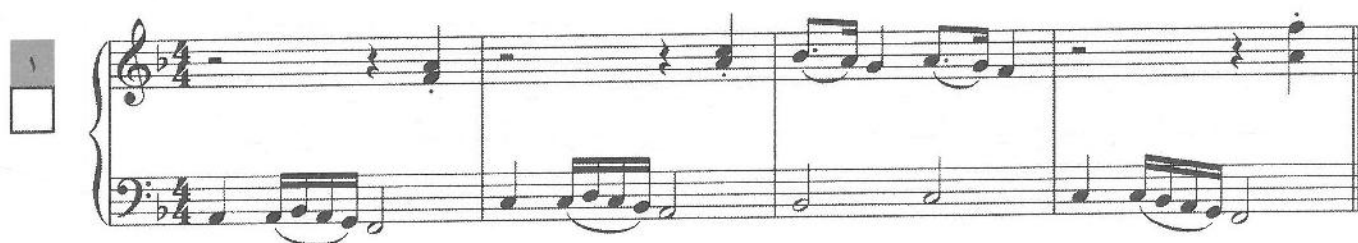

۳

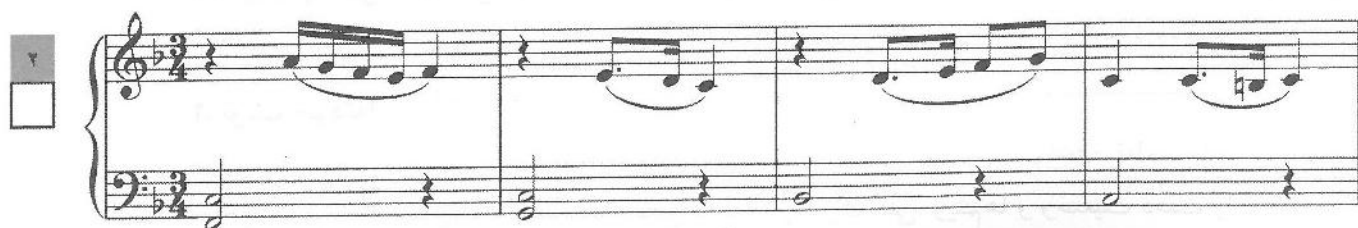

تمرین های ملودیک

۱

۲

۳

System 1, measures 1-4. Treble clef, 4/4 time signature, key signature of one flat. The melody features eighth-note patterns with slurs. The bass line consists of quarter and eighth notes.

System 2, measures 5-8. Treble clef, 4/4 time signature, key signature of one flat. Measure 5 contains a triplet of eighth notes. Measure 6 contains a four-note sequence labeled 1, 4. The bass line continues with quarter notes.

۴

System 3, measures 9-12. Treble clef, 3/4 time signature, key signature of one flat. The melody is mostly quarter notes with some eighth-note pairs. A triplet of eighth notes is marked in measure 12. The bass line has quarter notes.

System 4, measures 13-16. Treble clef, 3/4 time signature, key signature of one flat. Measure 13 starts with a triplet of eighth notes. The melody uses quarter and eighth notes. The bass line has quarter notes.

۵

System 5, measures 17-20. Treble clef, 4/4 time signature, key signature of one flat. The melody features eighth-note patterns and slurs. The bass line has quarter notes.

System 6, measures 21-24. Treble clef, 4/4 time signature, key signature of one flat. The melody continues with eighth-note patterns and slurs. The bass line has quarter notes.

قطعه‌های آماده‌سازی

۱. به چگونگی انگشت‌گذاری آکوردها در میزان‌های اول تا چهارم و هفتم تا هشتم فکر کن.
۲. الگوهای تکراری وجود دارند؟
۳. چه چیزی را یک ضرب می‌شماریم؟ ریتم هر دست را جداگانه ضربه بزن، و سپس هر دو دست باهم.
۴. اولین نت‌ها در هر دست را بنواز و قطعه را در ذهنت بشنو.
۵. چگونه یک اجرای والس مانند ارائه می‌دهی؟

۱

Tempo di valse

mf

rit.

2
5

۱. این قطعه در چه تنالیت‌های است؟ گام و آریژ را بنواز.
۲. دیزها را بررسی کن و آن‌ها را به ذهنت بسپار.
۳. ریتم هر دست را جداگانه ضربه بزن، و سپس هر دو دست با هم.
۴. چگونه در میزان آخر، روی انتخاب سرعت اثر می‌گذارد؟
۵. اولین نت در هر دست را بنواز و قطعه را در ذهنت بشنو.

۲

Allegretto

f

mp

f